

13 schaakweetjes.

(Rudi Matai)

Ik presenteer u graag 13 "schaakweetjes". Hopelijk kent u er enkelen nog niet.

1. Zürich 1953

In 1953 vond in Zürich het Kandidatentoernooi plaats. De Sovjet delegatie was één van de laatste die in Zürich aankwam. Als gevolg daarvan hadden ze weinig keuze uit de beschikbare hotels. Ze vonden er één in de rosse buurt. Het is onbekend of de Sovjet-spelers hierdoor werden afgeleid.

2. Spasski (1)

Ex-wereldkampioen Boris Spasski wilde naar een belangrijk toernooi dat buiten de Sovjet-Unie plaatsvond zijn vrouw meenemen. Tegen de Sovjet schaakfederatie zei hij: "een secondant vind ik ter plaatse wel".

De federatie antwoordde: "Nee, je neemt een secondant mee naar het toernooi. Een vrouw vind je daar wel".

3. Spasski (2)

Dezelfde Spasski zei over de Tsjechische schaker Vlastimil Hort: "zijn stellingen zijn zeer ondoorzichtig en rommelig. Maar toch zit er wel structuur in, alleen is dat voor de buitenstaander niet direct zichtbaar. Het is net een ogenschijnlijk ongeorganiseerd zigeunerkamp, waarbij de structuur alleen voor de zigeuners duidelijk is".

4. Wie kreeg gratis schaakles?

De eerste match om de wereldtitel tussen Karpov en Kasparov begon in 1984 en duurde tot februari 1985. Na 48 (!) partijen werd hij geschorst bij de stand 5-3 voor Karpov (remises telden niet mee). Eind 1985 begon een nieuwe match met een 0-0 stand. Deze ging over maximaal 24 partijen en elke partij telde mee. Kasparov won deze match. Karpov zei later: "*Kasparov won in 1985 de titel omdat ik hem in de eerste match 48 gratis schaaklessen had gegeven*". Kasparov antwoordde droogjes: "*als dat zo is, dan heb ik in de match van 1985 aan Karpov 24 gratis schaaklessen gegeven. Kennelijk heeft hij daar niets van geleerd, want in 1986 verloor hij weer een match tegen mij...*".

5. Fischer en Aljechin

De wereldkampioenen Bobby Fischer en Alexander Aljechin waren beiden bezeten van het schaakspel en analyseerden op de meest vreemde momenten partijen. Maar waar de stijl van Fischer super rechtlijnig was, was die van Aljechin creatief en vol onverwachte wendingen. Fischer vond de stijl van Aljechin maar niets. Vreemd, naar mijn mening. Maar ik schaak niet sterk genoeg om zijn mening te begrijpen.

6. Bent u gezond?

Nadat Bent Larsen, Deense topspeler in de jaren 60 en 70, weer eens een partij had gewonnen sprak zijn tegenstander: "ja, ik voelde me vandaag niet helemaal fit". Tegen een journalist zei Larsen: "ik heb nog nooit een partij gewonnen van een gezonde tegenstander".

7. Een kostbare tip

Probeer als witspeler altijd je twee torens op de 7^e rij te krijgen. Ze kunnen dan zowel materiaal roven als de zwarte koning het leven zuur maken. Onthoud: "seven is heaven!"

8. Aljechin over combinaties

Aljechin zei over combinaties: "bij het berekenen van combinaties moet men monnik en roofdier tegelijkertijd zijn".

9. Capablanca en Aljechin

Wereldkampioen Capablanca speelde in 1927 een match om de wereldtitel tegen Aljechin. Aan het eind kreeg Capablanca goede technische stellingen, zijn specialiteit bij uitstek. Maar hij won ze niet. Zijn befaamde techniek liet hem in de steek en hij verloor de match. Later zou hij zeggen: "techniek is een kwestie van je zenuwen in bedwang houden. Mijn zenuwen waren niet sterk genoeg".

Na het verlies van de titel bewoog Capablanca hemel en aarde om een revanche match te spelen. Dit werd toen door de spelers onderling bepaald, de wereldschaakbond FIDE bestond nog niet. Aljechin hield de boot echter af en hun relatie werd daardoor bitter. In het beroemde AVRO toernooi van 1938 in Nederland versloeg Aljechin Capablanca verpletterend in één van hun twee onderlinge partijen. Het was de op 50e verjaardag van Capablanca. Dit was hun laatste onderlinge partij. Als je remises niet meerekent was hun onderlinge eindstand 7-7. In 1942 stierf Capablanca in New York in een schaakclub, slechts 53 jaar oud. Hij leed al jaren aan hoge bloeddruk, vermoedelijk was het erfelijk. Zelfs Julius Caesar werd ouder. Zie weetje nr. 10.

10. Genie of niet?

"Hoe vaak moet ik deze man nog verslaan, opdat men eindelijk eens ophoudt hem een genie te noemen?"

Dit zei Viktor Kortsjnoj over Michael Tal. Kortsjnoj was één van de weinige spelers die door het magische aanvalsspel van Tal niet werden gehypnotiseerd. Hij accepteerde gewoon al het materiaal dat Tal tegen hem offerde, "ging erop zitten" en won meestal de partij.

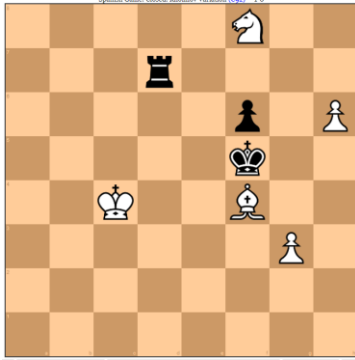
11. Blindschaak

Nadat de eerste wereldkampioen Wilhelm Steinitz een blind simultaan had gegeven zei men over hem: "hij kwam, hij zag **niet**, hij overwon".

Dit is een bewerking van het Latijnse "veni, vidi, vici" (ik kwam, ik zag, ik overwon) dat wordt toegeschreven aan Julius Caesar. Hij zou deze woorden hebben gesproken na zijn overwinning in de slag bij Zela op Pharnakes II van Pontus¹, in 47. (Voor degenen die Caesar niet zo goed kennen: dit is natuurlijk het jaar 47 vóór Christus, want 3 jaar later, in 44 voor Christus werd Caesar vermoord, hij was toen 56 jaar).

¹ Inderdaad, dit was de zoon van de nog befaamdere Mithridates van Pontus, precies wat u reeds vermoedde...

12. "Heeft u deze stelling misschien gezien?"

In 1944 speelden Bronstein (wit) en Botvinnik in het kampioenschap van de USSR. Hoewel de Tweede Wereldoorlog nog woedde was de rust enigszins teruggekeerd in de Sovjet-Unie. Het Rode Leger had de Duitsers uit het land verjaagd en achtervolgde ze door o.a. Polen, op weg naar Duitsland. Tijd om weer lekker te schaken dus.

Bronstein had zojuist de zet 1. Pe6-f8 gespeeld en ging een kopje koffie halen. Toen hij terugkwam waren zowel zijn bord als zijn tegenstander verdwenen. Hij zocht de speelzaal af, en vroeg ook aan spelers of ze zijn stelling op een bord hadden gezien. Maar nee...

Uiteindelijk ging hij naar de wedstrijdleiding. "Mijn bord is verdwenen" zei hij. "Dat klopt en gefeliciteerd" zei de arbiter. "Botvinnik heeft opgegeven en op jouw tafel laten we nu een afgebroken partij uitspelen." Raadsel opgelost.

In de diagramstelling speelt wit na 1..., Ta7 (of Tb7/Te7) gewoon 2.h7 en wint simpel. Na 1..., Tf7 of 1..., Td8 volgt 2. Ld6 en 3. h7.

Na 1..., Td1 2. h7 Th1 loopt de witte koning naar g7 (3. Kc5) en wint. De zwarte koning staat ingesnoerd. Dat heeft Bronstein kunstig gedaan.

13. Doe mij een vrouw als die van Tal...

Tijdens een toernooi begin jaren 60 zag Fischer Tal en diens vrouw. Tals vrouw was bijzonder mooi, en Fischer zette een dame zoals zij op zijn "verlanglijstje". Hij sprak: "als ik wereldkampioen ben wil ik 100 maatpakken, 6 schitterende huizen en een vrouw als die van Tal!".

(Als ik het goed heb heette zij Sally Landau, er is onlangs een boek over haar verschenen.)